

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravišтво: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Z. (Ljubljana).

Konceptni pomočniki — razbremenitev sodišč.

Že bivša a. o. pravosodna uprava je razmišljevala, kako bi razbremenila sodnike. To vprašanje je pa postalo v osvobodjeni domovini naravnost akutno, saj manjka danes kljub enoletni sodniški pripravljalnici dobi le v Sloveniji še vedno nad 30 sodnikov.

Pri številu sodišč v področju višjega deželnega sodišča je to število gotovo ogromno in postane lahko v slučaju kake epidemije — griže — španske bolezni — kakor je razsajala v letu 1919 — naravnost katastrofalno veliko. Ustava in v življenje poklicana sodniška pragmatika bosta pa zaradi odhoda starejših sodnikov v zasluženi pokoj gotovo tudi razredčila vrste sodnikov. Ako ne bo dovoli naraščaja, bodo z delom preobloženi sodniki drug za drugim od napa omagali in kmalu jih bo več na bolezenskem dopustu kot v službi.

Svojedobni sistem konceptnih pomočnikov, ki je služil izključno v razbremenitvi sodnika in se je v bivši upravi prav dobro obnesel, je naša uprava popolnoma opustila, namesto da bi ga spopolnila. Že takratno osobe, ki se je vzelo iz vrst pisarniških oficijantov, je svojemu namenu ustrezalo docela.

Kot zapisnikar pri kazenskih razpravah je konceptni pomočnik napravil samostojno brez diktata zapisnik in nato pa tudi sodbo. Sodniku se ni bilo treba brigati za to delo, prečital je naknadno predloženi zapisnik in sodbo, jo ev. popopolnil in stvar je bila gotova. Tudi vse po sodbi potrebne naknadne odredbe je napravil izurjeni konceptni pomočnik sam, sodniku je bilo pa s tem prihranjenega za važnejša, res sodniška dela mnogo draga časa.

Ali bi se dalo upeljati, kakor v kazenskih tudi v spornih stvareh konceptnega pomočnika, si ne upam trditi; mislim pa, da vsaj za bagatelne stvari ali enostavne tožbene zahteve na plačilo posojil v gotovini, v kolikor ne izdeluje že danes pisarna teh del po sodno razbremenilnem zakonu.

V izvenspornem postopanju so pa konceptni pomočniki za sodnika naravnost potrebni. Izvrševali so pod nadzorstvom sodnika z eno besedo vse zapuščinske stvari — razprave, prisojila — vodili v skrbstvenih stvareh račune itd. Sodnik je delo, kakor rečeno, nadzoroval, odobril, podpisal. Vse drugo opravili so zopet samostojno konceptni pomočniki.

Menda najvažnejše in za sodnika najbolj razbremenilno delo so opravljali kon-

ceptni pomočniki v izvršilnih stvareh. Njihov v tem oddelku začrtani delokrog na premične stvari je sodnik, ki je svojemu konceptnemu pomočniku po vsakdanji preizkušnji popolnoma zaupal, kmalu razširil tudi na nepremičnine. Vso delo od izvršilnega dovolila do razdelitve skupila v premičnih kakor nepremičnih stvareh, — izvzeti inogoče redkejši težji slučaj — je opravil konceptni pomočnik redno popolnoma samostojno. Seveda je predložil s potrebno informacijo vse sodniku v odobritev in podpis. Ta informacija je trajala par minut, k večjemu četrt ure, medtem ko je delo s katerim naj bi se bil sodnik mudil, trajalo po cele dopoldneve. Sodnik se je posvetil sodniškemu delu in oddelek je bil v najlepšem redu, kljub temu, da je bil ravno v letih 1913 in 1914 gotovo najmočnejši dohod v zadnjih desetih letih.

Današnji vodje zemljiških knjig so nekak vzgled po mojem zamišljenih konceptnih pomočnikov. Vodja zemljiške knjige lustrira prošnjo, in pripravi — danes menda že pri vseh sodiščih, tudi rešenje. Sodnik podpiše rešenje, vodja zemljiške knjige zopet izvrši in stvar gre nemoteno, ne da bi veliko obremenila sodnika, v najlepšem redu naprej.

Drugo vprašanje je, kdo naj postane konceptni pomočnik. Nekaj bi se jih gotovo lahko vzelo iz vrst današnjih pisarniških uradnikov. Najenostavnejša rešitev tega vprašanja bi pa bila, da se opusti sistem pisarniških oficijantov. Današnji pisarniški oficijanti bodo po naredbi z dne 18. marca 1919 postali v doglednem času skoro vsi pisarniški uradniki. Mesto novih pisarniških pomočnikov ali oficijantov naj bi se sprejeli v bodoče pisarniški praktikanti. Predpisala naj bi se jim srednješolska izobrazba z maturo, stenografija, enoletna splošna vežba za pisarniškega uradnika s položitvijo I. in zemljiškoknjižnega izpita in nato 3 do 6 mesečna specialna vežba za eno poprej navedenih pet vrst konceptnih pomočnikov. Praktikantska doba naj bi se honorirala in štela v napredovanje, ako opravi vežbenik predpisana izpita in specialno vežbo z najmanj dobrim uspehom.

Ti konceptni pomočniki — kako naj bi se nazivali je popolnoma vseeno — naj bi upravljali poleg navedenega vsa dela, ki jih opravljajo danes pisarniški oficijanti. Delo med vodjo oddelka in konceptnim pomočnikom bi se dalo eventualno še natančneje porazdeliti. A v to se ne bo spuščal. Uverjen pa sem, da bi zadostovala tam, kjer so danes sistemizirani in potrebni trije sodniki, dva sodnika in tam, kjer sta sistemizirana dva, en sodnik. Sodniškega naraščaja še ne bo tako kmalu v izobilju. Ko bo vpeljana zopet tri-

letna pripravljalna doba, bodo iskali pravniki lažja in udobnejša službena mesta, kjer bodo v krajšem roku in ob manjšem naporu napredovali ravno tako hitro, če ne hitreje.

To moje razmišljenje podajam merodajnim faktorjem in organizacijam sodne pisarne sedaj, ko se bode pričelo delo o izenačenju sodnega opravnika. Ako sprožim s tem med tovariši debato, mi bode to le v zadoščenje.

S.:

Vdovnine po uredbi z dne 28. 4. 1921.

Izza zedinjenja so se državni uslužbenci borili za zenačenje prejemkov, ki so bili v vsaki pokrajini drugačni. Po dolgem pričakovanju je zagledala končno luč sveta uredba o prevedbi na dinarske plače z dne 28. 4. 1921 D. R. br. 60.000, ki je zenačila prejemke vseh prečanskih aktivnih državnih uslužbencev z malimi izjemami. Glede pokojnih samih ni uredba uvedla nič novega; določba čl. 3. uredbe, da je odmeriti pokojnino po dinarskih prejemkih, je razumljiva sama po sebi in bi v členu izraženo pravilo moralo veljati tudi, ako bi tega člena v uredbi enostavno ne bilo.

Druga pa je z oskrbninami vdov in sirot. Kaj bo z družino v teh težkih časih, če mož umre, je bilo vprašanje, ki je delalo državnemu uslužbencu največ skrbi. Naravnost beraške vdovnine z malenkostnimi draginjskimi dokladami so napravljali iz vdov in sirot državnih uslužbencev stan, ki je bil obsojen na hiranje, razen če tej bedi ni odpomogel zaslužek ali podpora od druge strani.

Imenovana uredba je izboljšala položaj tudi teh najbednejših med siromaki.

Tretji odstavek 4 čl. uredbe pravi, da se morajo uporabljati pri odmeri pokojnine vdovam predpisi § 51 in skladnih predpisov zakona z dne 5. 8. 1914 o oskrbi deželnih nameščencev v Hrvatski in Slavoniji. Ta člen naravnost unificira pokojnine vseh vdov po prečanskih državnih uslužbencih s tem, da postavlja pravilo, da se mora odmeriti pokojnina po tem hrv. slavonskem zakonu, ki je v tem pogledu med vsemi našimi zakoni najmodernejši. In to je tudi naravno. Če so se zenačili prejemki aktivnih uslužbencev, imajo biti enake tudi vdovnine. Je pa tudi sicer vrlo važno, kajti pri kodifikaciji nove službene pragmatike se bode moral ozirati zakonodajalec glede pokojnin na zakonito stanje, kakor je ustvarjeno sedaj po vseh pokrajinah razun v Srbiji in Črnigori.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani, ki ima zadnjo besedo pri odmeri

vseh pokojnin, pa tega jasno izraženega pravila enakosti ne priznava. Njena okrožnica z dne 8. 7. 1921, se postavlja na stališče, da je nameraval naredbodavec reformirati samo zneske dosedanjih vdovnin. S tem se čl. 4 samovoljno podtika namen, katerega v besedah tega čl. 4 ni mogoče najti. Kje in na kak način sledi iz tega člena, da je naredbodavec nameraval reformirati samo zneske? V vsem tem členu ni za to najmanjše podlage. Če bi naredbodavec nameraval to storiti, potem bi bil tretji odstavek povsem odveč. Zadostoval bi v tem pogledu četrti odstavek čl. 4, ki se glasi, da se iznos in oskrbnina, izražena v pokojninskih zakonih v kronah, jemljeta v enakem izmeru enot v dinarjih. Le tedaj bi bilo dopustno govoriti, da so se reformirali samo zneski vdovnin. Pokojnina vdove po uradniku v XI. čin. razr. bi znašala potem 800 din., ona po uradniku v X. č. razr. 1000 din. itd.

Naredbodavec pa ni krenil na to pot. Sprejel je v uredbo glede vdovnin samostojen odstavek in ustanovil glede odmere vdovnin nekaj povsem novega. Sprejel je določilo hrvatskega zakona za vse Prečane in dal s tem vsem vdovam enake pokojnine. Modificiral je to določilo samo z določbo, da je jemati zneske hrvatskega zakona v enakih zneskih v dinarjih. To misel je izrazil v drugem stavku tretjega odstavka. In samo toliko je naredbodavec reformiral zneske.

Vsaka druga trditev pa je napačna in nedopustna.

To naziranje potrjuje tudi razvrstitev misli v odstavke in stavke v tem členu. Drugi stavek tretjega odstavka je popolnoma razumljiv samo v zvezi s prvim stavkom in tudi naravnost potreben. Kajti v zakonu z dne 5. 8. 1914 so izraženi iznosi vdovnin v kronah in te v kronah izražene iznose prevaja ta drugi stavek na dinarje. Prav nič drugega ne izraža ta stavek. To naziranje podkrepljuje okolnost, da ta stavek ni postavljen v 4 čl. kot samostojen odstavek, marveč kot drugi stavek tretjega odstavka. Tvori z osnovnim pravilom tretjega odstavka nerazdružljivo celoto in organsko dopolnjuje to pravilo. To pravilo pa se glasi, da se odmerjajo vdovnine po hrvatskem zakonu, a da se zneski, navedeni v tem zakonu jemljejo v dinarjih, ne več v kronah.

Enako glaseči se četrti odstavek 4 čl. se more nanašati samo na ostale predpise o oskrbninah predvsem na pokojnine državnih uslužbencev samih. Sicer bi bilo popolnoma nerazumljivo, zakaj se ponavlja v 4 čl. eno in isto besedilo predločnega stavka in to še v samostojnem odstavku.

Omeniti moram le, da namen naredbodavca še ni uredba. Kot zakon ali uredba more veljati samo pravilo, izraženo v stavkih zakona ali uredbe, ne pa namen zakono- odnosno naredbodavca, ki v besedilu samem ni našel izraza. Čl. 4 postavlja pravilo, da je odmeriti vdovnino po imenovanem zakonu. Samo to je mogoče izvajati iz besedila čl. 4 in nič drugega.

Okrožnica pa v tem pogledu tudi ni dosledna. Če se nanaša vse določilo le na zneske, ne uvaja pa povsem novega določila, kako mora trditi potem, da je s tem določilom razveljavljen § 6 našega pokojninskega zakona iz leta 1896? Eno naziranje izključuje drugo.

Poleg te osnovne napake je zagrešila imenovana okrožnica še drugo. Okrožnica trdi namreč, da citira čl. 4 samo § 51 hrv. zak. Kakor sem navedel, besedilo člena zgoraj citira v čl. 4 poleg § 51 izrečno še skladne predpise zakona. Kot § 51 skladne predpise mramo smatrati z ozirom na

gori razloženo vsa ona določila, ki govorijo o temeljni odmeri vdovnine. Te skladne predpise pa ima § 71 v 1., 2., 3., 6. in 8. odstavku z edino izjemo, da vzgojevalni prispevki otrok matrine vdovnine ne smejo presegati. Posebno velja to glede 8. odstavka § 71, ki daje vdovi v prvih treh mesecih vdovnino in vzgojevalne prispevke v višini zadnje plače umrlega aktivnega državnega uslužbenca. To sledi tako iz tega, da je naredbodavec zenačil vdovnino — ne pa samo reformiral zneske — kakor tudi iz tega, da ima razlika med aktivno plačo moža in med vdovnino značaj vdovnine in se tudi računa pod naslovom pokojnin.

Glede drugih navedb okrožnice, ali veljajo tudi po čl. 4 prejšnjimbistveno enaki predpisi po hrvatskem zakonu ali pa po naših prejšnjih, ne bom govoril, ker je to le teoretske važnosti.

Opomniti pa moram še na eno, tudi kardinalno napako okrožnice delegacije. Okrožnica izrečno trdi, da ostaja drugi odstavek § 8 z dne 14. 5. 1896 števil. 74 drž. zak. še nadalje v celoti v veljavi. To je pogrešno. Vzgojnina za eno dete glasom 4. odstavka 4 čl. uredbe ne sme presegati zneska 600 din., ne pa 600 K kakor dosedaj.

Delegacija ministristva financ se bo držala pri odmeri pokojnin vsekakor načel, izraženih v njeni okrožnici. Ker so ta po mojem mnenju v nekaterih točkah napačna, je stvar prizadetih samih, da proti taki odmeri rekurirajo in izposlušajo pravično odmero vdovnine.

Nabavljalne zadruge in Savez.

Kakor je bilo pričakovati, se je vendar pričelo snovanje Nabavljalnih zadrug. Sicer smo čakali dolgo, no pa vendar bolj enkrat kot nikoli. Zadruga so tu, niso pa še pričele z delovanjem, ker večina čaka na delovanje Saveza. Kakor se je svoječasnoročalo, se je Savez pač ustanovil, iz vinjenih dopisov pa sledi, da Savez še ne »radi«.

Ne vem sicer, kaj je vzrok temu zavlačevanju, vendar bi bilo vsekakor na mestu, da se od časa do časa poroča, v kakem štadiju se združništvo nahaja, da ne bo vednega nezadovoljstva s strani združnikov in s tem spojenega nezaupanja.

Pač si nekatere nove nabavlj. zadruga pomagajo same za silo ter same naročajo blago in ga razpečavajo; vendar večina zadrug tega storiti ne more, ker nima ne v to potrebnih sredstev in ne kredita. Vsekakor so zadruga vsled zavlačevanja pri Savezu znatno oškodovane. Ne morejo se poslužiti svot, ki so se nabrale iz pridržanih draginskih doklad in drugih v to svrhu nabranih prispevkov. Na vsak način tedaj ven s Savezom in na delo, da ne bo nepotrebnega zabavljanja!

Sicer pa tudi s Savezom samim delovanje zadrug še ne pojde tako gladko, kot bi si želeli. Nočem odrekati možnosti bodočim Saveznim funkcionarjem in zmanjševati važnosti Saveza, marveč hočem opozoriti le na sledeče dejstvo:

Savez, ustanovljen za vse nabavljalne zadruga, naj bo centralni organ, ki nadzoruje in urejuje delovanje posameznih zadrug ter jim dobavlja blago, ki ga rabijo za razpečevanje. To delo je pa tako ogromno, da ga brez škode za celoto ne bo mogel sam opraviti. Potrebe posameznih zadrug so tako raznolike, da bo nemogoče njim samo iz enega mesta ustreči. Tudi ustanovitev skladišč v posameznih pokrajinskih središčih temu ne

bo mogla docela odpomoči, ker bodo na ta način le preveč odvisna od centrale; zlasti pride ta moment v poštev pri zadržkih, ki so krajevno daleč ločene ter bi bilo oddajanje blaga letem združeno z velikimi časovnimi zamudami in ogromnimi transportnimi stroški (kjer ni železnic).

Zato bi bilo na vsak način priporočati ustanovitev podsavezov, ki bodo na eni strani centralni Savez razbremenili ter vodili skladišča za včlanjene zadruga. Delo bi se tako vršilo enotnejše in različnim potrebam primerneje. Podsavezi pa naj se ustanove že na okrožju v okviru novih pokrajinskih oblasti, da ne bo kasneje nepotrebnega dela. V prvi vrsti pa naj prične delovati Savez!

—k—

Molkov A.

Razžaljenci.

In užaljenci! Eden ga zmečka in stlači v žep, drugi ga odloži mirno, potem zakolne tretji godrnja na glas, četrti vrača »Naš Glas« pošti itd. — in le malo jih je, ki umevajo pamen in nalogo javnega glasila. Vsak trenutek je kdo razžaljen, užaljen, ozlovoljen; »prizadeži« se družijo, nastopajo že korporativno, vračajo list, slovesno protestirajo in si »prepovedujejo« tako in enako pisavo. Zabledeli urednik se tiplje za srce, se oprošča na vse strani: tuda vse nič ne pomaga. Zdaj si že kmalu ne bo upal sedeti poleg okna; kajti vsak trenutek je opasnejši: že leté v njegovo sobo papirnate bombe — zmečkani »Naši Glas« — Zdaj — zdaj bode počil morda tudi jeklenohladni revolver... »Urednik, skrij se v klet in ondi se ustreli z lastnim žurnalom...!« Vsepovsodi revolucija v duši in — propast srčnih čednosti. Pa s šalo vstran! Kaj vendar se je pripetilo? Čujmo!

»Naš Glas« je pred meseci prijavil serijo člankov, ki ž njimi primerja dohodke vseh panog drž. nameščencev. Članek je poleg drugih tudi primerjal dohodke učiteljstva z dohodki ali plačami profesorjev in drugih uradnikov. Velezanimi članki! Ne, da bi učit. udruž. ovrгло podatke o svojih plačah, ampak ono je protestiralo in — izstopilo v znak protesta iz osrednje zveze javnih nameščencev. Vprašani po povodu za izstop, so odgovorili unisono:

»Ker nas napadate, nam očitete jedva priborjene plačice.«

Saj ni res! Mi smo citirali po javno razglašenem zakonu vaše plače in jih primerjali s plačami ostalega uradništva. Mi smo zgolj konstatirali in sklepoma zahtevali izenačenje vseh plač.

»Prej pa nas niste videli, nas ubogih par. zaničevancev, najslabše plačanih hlapcev?«

Smó videli, oj dobro!

»In? — Zakaj nam pa tedaj niste — zavidali?«

Ali vam kdo zavida? Tudi zdaj? Blagor vam: toda ne odrekajte nam pravice, da tudi mi ne bi smeli stremeti za enako ugodnim gmotnim položajem. Nič ugovorov! Ali ste že pozabili, kako smo se vedno potegovali baš mi za vaš zatirani stan? Ali nismo vedno in iz vsega srca pozdravljali vsak vaš pokret za izboljšanjem vašega gmotnega položaja? Ali nismo vedno moralno podpirali vaše zahteve po izenačenju prejemkov z onimi, državnega uradništva? Vprašujemo: Ali smo kdaj protestirali, če ste v vaših glasilih primerjali svoje dohodke z dohodki drž. uradništva? Prelistajte stare »Tovaršice«, »Učitelje« in ondi boste brali kilometrske serije resolucij, prošnji, prote-

stov, polnih »zavisti« do uradniških plač! Smo vam li vse to pisarjenje štel v zlo? Za vas smo bili mi takrat »beati possidentes«: mi smo bili takrat za vas nekaj vzor, ki so se za njim obračali vaši hrepeniški pogledi, ki so za njim koprnele vse vaše misli in želje. Nismo bili tedaj velikodušni, pač pa smo bili odkriti, dobri vaši prijatelji, ki smo vsekdar lomili kopja tudi za vaš blagobit. Na skupni pritisk in ker je bila sila res velika, so vam regulirali plače in — sijajno vam prvim! Prav, Ostalo uradništvo je čakalo in upalo z zaupanjem. Varani smo bili. Sprevideli smo po letih mučnega pričakovanja, da se je kolo sreče po našem pogonu zasukalo v škodo nam: zdaj smo mi spodaj! Učiteljstvo nam šteje v zlo, če se oziramo navzgor, za zdajnimi »beati possidentes«, za vzorom... Dolžnost vaša bi bila, da bi baš vi zdaj zasukali svoja kopja za naš blagobit; — ne, da bi se kolo zopet zasuknilo, pač pa nam bi pomagali, da bi se vam vsaj približali... Vi nam zdaj ne prožite rok v pomoč, vi ste se okrenili od nas v stran! Prijatelja spoznavate v nesreči. V boju za eksistenco ste nas nenadoma ostavili same, zdaj, ko ste z našo pomočjo shodili... Bili smo vam toliko časa pri srcu, dokler ste nas trebali. Izločili ste se iz Osrednje zveze, krenili ste na lastna pota. Oslabili ste nas! Ker ste bili preslabotni sami zase, smo mi vam pomagali potresti drevo: slučajno in ker ste bili najbolj gladni, padel je sad vam prvini v roke. Veseleči se sadu, ste nekoliko pozabili na nas, ki smo še vedno čakali pod drevesom... sami smo bili preslabi. Ko smo naposled izrekli željo po enakem sadu, brez zavisti, ste vi pobegnili s svojim sadom v otroškem strahu, da bi ga vam morda mi ne iztrgali iz rok. Pobegnili ste in ste nas ostavili oslabiljene pod drevesom, ki še ima sadov! Prijatelji, če ste tovariši: vrnite se in nam vrnite uslugo z uslugo! To je Vaša dolžnost!

Tudi sodniki prihajajo, razžaljeni dvigajo roke v obrambo in slovesno protestirajo radi »Jerale«.

Naš sodni stan se smeši! Mi sodniki vendar nismo taki — debeluh — požeruh — zaspanci...! Vidim ga, ubogega uradnika, kako se tolče ob čelo, kako si tuli zadnji šop las; kajti že zdavnaj je zdvomil nad samim seboj. Toda on je vedno korekten, takten, gentleman in vedno se klanja pred ljudmi, polbogovi in bogovi, osobito pred onimi, ki kosijo z ostrimi paragrafi; zato je sklenil, da bode otrebil literaturo vseh pravih in nepravih karikatur... Vsa beletrija naj se oluši materializma, verizma, nevtralizma, kritizma, zabavizma in zabavlizma! Odslej naprej bode prevladoval v beletriji »N. Gl.« zgolj duh — angel, z umom in voljo brez telesa. Odslej naprej naj se prelivajo v podlistkih sivopene, pošastne megle... nad črtico pa stresajo jok in škripanje z zobmi... Vrag vedi, kaj naj piše »N. Gl.«, da bode zadovoljeval vsestransko!

Vsak trenutek je kdo užaljen, razžaljen. Tudi posamezniki protestirajo razžaljeni, če jim urednik črta kako besedo in popravlja stavke... Če bi pa vedeli, kako se urednik razveseli vsakega dopisa, ki ima glavo in noge, ne bi sodili tako ostro.

Ceterum censeo: Če se kdo ne strija s temi ali onimi izvajanj, naj ugovarja! Oglašajte se s protiargumenti, polemikami! Tirajte odgovorov, vi dopisniki! Kje ste, vi razžaljenci, užaljenci? Kje ste vsi vi, »duševni delavci«? Molč je le redkokdaj pravi odgovor; molč,

vztrajni, ni dokaz modrosti. Tu in tam, res, da desetim odgovori, kdor molči (ker ponavadi pritrjuje), še višja pa je resnica, da stotera usta zatvarja oni, ki o pravem času odgovarja!

Predlog zakona

o državnih uradnikih, poduradnikih in službenikih.

(Konec.)

Čl. 169. V primerih izgubljene pokojnine radi kake obsodbe službenika samega ali njegovih obiteljskih članov pripada letem vendarle v namen vzdrževanja 50% one svote, ki bi jim drugače pripadala. Izjemo tvorijo obsodbe za nečastna dejanja.

Čl. 170. Vdova ali hči, ako izgubi z omožitvijo pokojnino, a postane zopet vdova, dobi pravico na izgubljeno penzijo, ako jej po smrti drugega moža ne pripada pokojnina; če jej pa pripada, tedaj sme izbrati večjo. — Prav tako se vrača pravica do penzije tudi drugim obiteljskim članom, ako so jo izgubili radi pridobitve kakega drugega vzdrževanja, pri katerem zakon predpisuje izgubo pokojnine, a so to vzdrževanje zopet izgubili, in sicer takrat, ako obstoji tudi drugače pogoj za nadaljnje prejetje penzije.

Čl. 171. Deca, ki so telesno ali duševno za delo nesposobna, dobivajo penzijo tako dolgo, dokler traja ta nesposobnost, ako nimajo kakega drugega dohodka, iz katerega bi se mogla vzdržavati in ako niso izgubila državljanstva.

Čl. 172. Odloke o pokojninskih prejemkih državnih službenikov in njihovih obiteljskih članov rešujejo resorne uprave, centralne ali oblastne ter jih izročajo interesiranim strankam, a za državo oni finančni oblasti, ki jo določijo finančni minister.

Obe stranki imata pravico pritožbe na glavno državno kontrolo v teku 15 dni po prejeti rešitvi.

Čl. 173. Dolg umrlega državnega službenika se ne sme poplačati iz pokojninskih prejemkov njegove obitelji; za dolgove pa, ki jih narede uživalci pokojnine po službenikovi smrti, v kolikor ne obstojajo posebni izvršilni (eksekutivni) propisi, se ne sme vzeti več kot ena četrtina obiteljske pokojnine brez njihovih dokladov za odplačila. V tem primeru mora ostati vsota, določena po čl. čista.

Čl. 174. Po smrti državnega službenika, bodisi aktivnega ali upokojenega, dobi njegova obitelj ali kdor je po naročilu oblasti izvršil pogreb, pogrebne stroške povrnjene v visočini enomesečne plače ali pokojnine, odnosno najmanje 500 dinarjev, ako bi bila mesečna plača ali pokojnina manjša. Pri tem se ne vračunava, plača onega meseca, v katerem je službenik umrl.

Čl. 175. Nihče ne sme uživati svoje penzije v tujini (v inostranstvu) brez dovoljenja finančnega ministrstva, a če se da tako odobrenje, je veljavno najmanje za 3 leta.

Čl. 176. Penzijski fondi in rentni zavodi oseb v državni službi se bodo likvidirali s posebnim zakonom, ki se bode izdal.

Vsi pokojninski prejemki, dosedanja in bodoči se izplačujejo iz državnih sredstev.

Čl. 177. Odpravijo se odtegljaji vseh dosedanjih prinosov, službenih taks prvih mesečnih prejemkov, odnosno povišanih plač, kakor: plačevanje taksnih mark, (kolkovanje) na dekrate in priznanice za plače in pokojnine.

Vsi dokazi pri odmerjanju penzije in vse opravilo v tej smeri se oprosti plačevanja taks.

Čl. 178. Pokojnine, ki jih uživajo penzionirane osebe po sedanjih zakonih, ostanejo nespremenjene; vendar se ministrski svet pooblašča, da uredi na predlog finančnega ministra njihovo povišanje z dokladami na penzije v duhu tega zakona.

Davek na plače in pokojnine.

Čl. 179. Državni uradniki plačujejo davek in sicer: Od plače in stanarine:

Uradniki od XI. do incl. IX. razreda	1%
od VIII. do VI.	2%
od V. do III.	3%
od II. in prvega razreda	4%

samo od temeljne plače!

Na pokojnine sploh se plačuje po 1% davka, razen tedaj, če niso s posebnim zakonom oproščene vsakršnega davka. Ustavijo se vsi drugi davki državnih uradnikov in upokojencev!

Čl. 180. Davek, ki ga plačujejo državni službeniki, se ne more povišati z nobenimi drugimi državnimi, samoupravnimi ali drugačnimi dokladami, primečki, pridevki i. t. d.

Čl. 181. Na doklade, s tem zakonom ustanovljene, ne plačujejo uradniki nobenega davka.

Čl. 182. Poduradniki in sluge ne plačujejo ne od plače, niti od doklade, kakor tudi ne od pokojnine nobenega davka.

VI. Prehodne odredbe.

Čl. 183. Razporedbo vseh državnih službenikov na stopnje v smislu tega zakona izvršile za ta posel določene resorne komisije, ki jih bodo postavili resorni starešine vsak v svojem področju.

Te komisije bodo delovale v duhu tega zakona ter po direktivi, dobljeni od posebne vrhovne, razporedne komisije, ki jo sestavi ministrski svet na predlog finančnega ministra iz najmanj (9) devetih višjih državnih uradnikov raznih resorov in določi enega za predsednika.

Pravila za njihovo delovanje se bodo izdala; a definitivna razporedba vseh državnih službenikov se končno izvrši z naredbo ministrskega sveta.

Čl. 184. Vsakemu službeniku se naznani njegova razporedba. Kakor v tem primeru, tako tudi v vsakem drugem se državni službenik lahko pritoži radi prikrašene pravice, ki mu jo daje zakon, na državni svet in sicer v roku in pod pogoji, ki so predvideni v zakoniku za državni svet.

Čl. 185. Državnim službenikom kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se priznava celokupni čas, ki so ga prebili pred 1. decembrom 1918. leta v javni službi v kateri izmed držav, iz katerih je sestavljena kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, ako se jim je priznala ta služba tudi po zakonih teh držav za državno.

VII. Končne določbe.

Čl. 186. Finančni minister ter oni za »ustavotvorno skupščino« in »izenačenje zakonov« izdava sporazumno navodila za izvedbo tega zakona.

Čl. 187. Ta zakon se mora prilagoditi v vseh svojih določbah tudi na upokojence, ki so bili že poprej upokojeni.

Čl. 188. Ta zakon postane veljaven in dobi obvezno moč z dnevom, ko ga podpiše kralj in so ga objavile »Službene Novine« v Beogradu.

Vestnik.

Iz finančne kontrole. Sem sicer načelen nasprotnik vsakega pritoževanja in jadikovanja, toda ne najdem sredstva, da bi to človeško hibo odgnal, če mi takorekoč sama sili iz ust. Ako bi mi ne bilo nič za ugled svoje službe, bi gotovo tudi na to »pihal«; ker gre pa tu ravno za ugled urada. — ergo moja tožba!

Lahko si bo vsakomur predstavljati, kakšen vtisk bi n. pr. napravilo, če bi kdo izmed nas po Ljubljani, Zagrebu ali Beogradu hodil v docela obnošeni, obledeli, prepeleli in skoro že nerabni obleki in po vrhu še v »sandalah«, ki niso bile nikdar za sandale napravljene! In bi vprašan, kdo in kaj da je, odgovoril, da je finančni organ! Mislim, da bi ob takšnem prizoru rdečica zalila vpraševalca in vprašanca. Prepričan sem tudi, da se ne motim, če trdim, da s tako zunanostjo državni uslužbenec le podpira protidržavne elemente; saj se jim na tak način daje novo gradivo za hujškanje zoper centralizem in vladni sistem. Če to žimo, da ne dobimo lepše oziroma nove obleke, dobimo v odgovor na to gotovo vprašanje: A tvoja plača? Toda, gospoda moja, na plačo čaka že sto drugih lukenj, ki jih je treba zamašiti, ki so tudi življenjska potreba, za kar gg. tovarišem gotovo ni treba komentarija. In nato se me opozarja na drugovrstne uslužbenec, ki jim ena obleka zadostuje za več časa. Toda prosim, če bi kdo onih drugovrstnih tovarišev moral čestokrat do 45 km dnevno zunanje službe opravljati, a ne po sodnijskih ali davčnih hodnikih hoditi, bi danes od njih slišal ravno iste tožbe.

Zato apeliram na kompetentne gg. v imenu vseh gg. tovarišev, da se te kričeče nedostatke odpravi, da se nas obleče in obuje vsaj človeka dostojno, ker sicer bodo ljudi — kazalci boleli.

R—a.

Nabavljalne zadruge in železniška tarifa. Po uredbi z 5. decembra 1920, št. 29 »Ur. lista« plačujejo nabavljalne zadruge za prevoz blaga po državnih železnicah po minimalnih postavkah. Ker je naziranje blago odpravljajočih železničnih organov različno ter se nekateri postavljajo na stališče, da velja ta ugodnost le za blago, doposlano od Saveza nabavljalnih zadrug, ne pa tudi za ono, poslano od privatnih tvrdk direktno zadrugam, medtem ko drugi to ugodnost priznavajo vsem pošiljkam, namenjenim nabavljalnemu zadrugam, bi bilo želeto, da se izda izrečno navodilo s strani ministrstva saobračaja, da ne bodo zadruge neopravičeno oškodovane ali vsaj začasno prikrajšane za preveč plačane prevozne stroške.

»Borba«. Organ za sveopće interese pomočnih činovnika državnih urada za Bosnu i Hercegovinu. Ta polmesečnik pomočnih uradnikov, dnevničarjev (diurnistov) in vobče nižjih državnih uslužbenecv izhaja v Sarajevu. Glavni urednik mu je M. Talirević. Na leto stane 72 kron, na pol leta 36 K, na četrt leta 18 K. Lastnik »Borbe« je Zemaljski Savez pomočnih činovnika za B. in H., Kralja Petra ulica br. 1. Uredništvo nas je naprosilo, naj mu javimo točno adrese udruženja naših oficijantov, ker jih potrebuje za skupni nastop pri sestavi pragmatike. Pozivljamo vse oficijante, da se z dopisnico javijo nemudoma na zgornji naslov. »Borba« hoče postati osrednje glasilo pomočnega uradništva. Odzovite se, tovariši!

Sodno - pisarniški in zemljiškoknjižni uradniki, ki so v smislu a. o. celokup. min. naredbe z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 20, zamudili prositi za vračunanje nevračunljive službene dobe v pokojnino, se po dobljenih informacijah pozivljajo, da vložijo takoj te prošnje službenim potom, da se jim dovoli odplačilo po citirani naredbi predpisanih posebnih prispevkov.

Sodno - pisarniški in zemljiškoknjižni uradniki se opozarjajo, da je pošiljati društvene dopise na naslov tajnika Antona Zorkota, kanclista pri poverjeništvu za pravosodje in ne na imenovani urad.

Finančna kontrola. S pozivom na notico v zadnji številki »Našega Glasa« glede izdaje pravilnika za finančno kontrolo se člani obveščajo, da je posredoval predsednik »Osrednje zveze«, gosp. poslanec Reisner v tej zadevi pri finančnem ministru. Pravilnik je sicer dovršen, toda najdelikatnejša stran, to je gmotna stran pravilnika, še ni odobrena ter je zadeva sedaj v pregledu pri generalni direkciji državnega računovodstva. Gosp. prof. Reisner je interveniral pri načelniku dotičnega oddelka drž. računovodstva, gosp. inšpektorju Klasu, da bi se stvar kolikor mogoče pospešila. Gospod Klas je sicer z delom več kot preobložen, vendar pa je iz posebne uslužnosti obljubil, da bo rešil najprej našo zadevo. Gospodu tovarišu-kandidatu za uradniška mesta finančne kontrole, ki v nekem drugem članku iste številke lista izraža bojazen, da bodo nekateri tovariši izključeni od napredovanja na uradniška mesta, ako bi obveljali pogoji zakonske predloge objavljene v 21. številki »Našega Glasa«, se v njegovo pomirjenje in v pomirjenje ostalih prizadetih tovarišev pripominja, da so te določbe le predlog zakona, nikakor pa še ne zakon sam. Ta predlog zakona nima torej nikakega vpliva na izdelavo našega pravilnika. Sicer

pa bo k predlogu zakona zavzela Osrednja Zveza svoje stališče in stavila izpreminjevalne predloge. Kakor je bilo že v okrožnici na kratko označeno, se je došlo v okviru društva pragmatični odsek, ki ima nalogo, da stavi k določbam, katere tangirajo finančno kontrolo, a se v sedanjih oblikah ne skladajo z bistvom te institucije, izpreminjevalne predloge po svojem zastopniku v Osrednji Zvezi. Poleg nedostatka, katerega omenja dotični članek, so se opazili v predlogu zakona še drugi taki nedostatki. Ker pa več oči več vidi, se vabijo vsi tovariši, da omenjeni predlog zakona natančno preštudirajo in svoje pomisleke naznanijo društvemu vodstvu.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga

jugoslovanskih

K V A R T

k a k o r

tarok,

marijaš, whist, primorka.

Samopomoč

gospodarska zadruga javnih nameščencev in upokojencev v Kočevju, r. z. z omeje. zavezo, se je razdružila in je prešla

v likvidacijo.

Upniki se pozivljajo, naj se zgledajo pri zadrugi do 15. 8. 1921.

Načelstvo.

Davčni sluga

želi svojo službeno mesto zamenjati. Prednost imajo oni tovariši, ki so nastavljeni na Dolenjskem ali Gorenjskem. V slučaju sporazuma se plačajo polovične event. tudi popolne selitvene stroške. Ponudbe na upravnishvo „NAS GLAS“.

VELIKA
ZALOGA

manufakturnega
ter inozemskega
modnega blaga.

Na debelo! Na drobno!

:: : Solidne cene! : ::

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

BOGATA
IZBIRA

OBLEK lastnega
izdelka po naj-
novejšem kroju.

85—

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarano.

Naročate in širite „Naš Glas!“

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 7% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO

4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!